

ẢNH HƯỞNG CỦA TƯ TƯỞNG TRUNG HOA ĐẾN GIA GIÁO HUẾ DƯỚI TRIỀU NGUYỄN QUA HỆ THỐNG THƯ TỊCH

Nguyễn Thị Tâm Hạnh*

Tóm tắt: Là kinh đô của nhà nước quân chủ cuối cùng của Việt Nam, Huế được biết đến là nơi bảo lưu nhiều yếu tố cung đình vốn mang đậm màu sắc Nho giáo, trên nhiều phương diện: lễ nghi, kiến trúc, âm nhạc, ẩm thực, v.v... và đặc biệt là nếp giáo dục gia đình. Bên cạnh những biểu hiện trong thực hành gia giáo thì hệ thống thư tịch cổ, nhất là các trước tác gia huấn, gia quy và các bản hương ước, chế định của chính quyền là những di sản có giá trị được gìn giữ cho đến ngày nay, ở tư gia lẫn các thư viện lớn. Thông qua những tác phẩm này, chúng ta sẽ thấy rằng sự ảnh hưởng của Trung Hoa, trực tiếp hơn là Nho giáo, đến gia giáo của người Huế dưới triều Nguyễn là điều không thể phủ nhận. Song điều đáng nói là Nho sĩ Việt không đơn thuần mượn y nguyên gia giáo Minh, Thanh mà chủ động lựa chọn và dành nhiều công phu để diễn Nôm và biên soạn các trước tác cho riêng mình; tạo nên vốn di sản có giá trị, có bản sắc riêng gắn với văn hóa của dân tộc.

Từ khóa: Gia giáo, Huế, thư tịch, triều Nguyễn, Trung Hoa.

Nguyễn Thị Tâm Hạnh: *The influence of Chinese thought on the Huế family education under the Nguyễn dynasty (1802-1945) reflected through the bibliography system.*

As the capital of the last monarchy of Vietnam, Hue is well-known for preservation of many imperial legacies, rich in Confucianism in many ways: rituals, architecture, music, and cuisine... and especially the family education. In addition to the manifestations in the practice of the education family, the ancient bibliographic system, especially the family education and rules, village regulations, government regulations are the valuable heritage kept in both private homes and big public libraries until today. These works reveal influence of China, most notably Confucianism on the family tradition of Hue people under the Nguyen dynasty. However, it is worth mentioning that Vietnamese Confucians did not simply borrow the family education from the Ming and Qing dynasties but actively selected and attempted to compose works for themselves, creating valuable heritage capital of unique identity associated with the culture of the nation.

Keywords: Family education, Hue, bibliography, Nguyen dynasty, China.